

LA NÒVIA DEL PSOE

Carme, la de Dret

Després de dir no a la inclusió en la llista municipal del PSOE a València, Carme Alborch ha acceptat la direcció general de Cultura de la Conselleria de Cebrià Ciscar, un fet que ha alçat una expectació important.

Miquel Alberola

Li té alguna cosa a Nabila Kashoggi, possiblement perquè la part meridional de la Vall d'Albaida, on va nàixer, va ser en un altre temps una extensió islàmica. Mirada atzabeja, però intenció límpida; somris displícit, però faccions tendres. Doctora en dret mercantil, galerista d'art, degana de Dret, activista de l'orfebreria última i, sobretot, propietària d'una personalitat fascinadora. Ara ha estat proposada per al càrrec de directora general de Cultura de la Conselleria de Cultura, cosa que ha concitat més rebombori que el canvi del conseller d'Indústria. Carme, la de Dret.

—*Fa la impressió que el seu nomenament no ha fet excessiva gràcia als mitjans de comunicació...*

—*¿I això per què?*

—*És la pregunta que jo volia fer-li.*

—*Supose que per diverses raons.*

Una, perquè hi ha gent que em té mania; una altra, perquè sóc una dona, i això causa prejudicis; i una tercera explicació podria ser que els atacs no van directament contra mi, sinó que puc ser utilitzada com a instrument de lluites que no em pertiquen. *¿Ja estàs gravant?*

—*¡Nooo...! Sí.*

—*¿Ah sí! ¿Com que no?*

—*¿I quan s'hi incorporarà?*

—*S'hi incorporarà, ¿qui?*

—*Vostè...*

—*Si em parles de vostè, et tire de casa a puntellons. M'hi incorporaré a mitjan mes de maig.*

—*¿I vas a la conselleria, com algú ha insinuat, a fer «bonito»?*

—*Es tracta de fer una gestió eficaç. Això de «bonito», de «cosa decorativa» i «florero», després de dos anys de deganat i pràcticament vint anys dedicats a la Universitat, em sembla absolutament injust i desorbitat. Jo, durant dos anys, he treballat moltíssim junt amb un equip en la Facultat de Dret,*

i crec que el balanç és molt positiu. Vull dir que, dins de la imatge i l'aparença, treballa moltíssim i, a més, m'agrada moltíssim treballar en projectes dignes.

—*De cara al nou càrrec, ¿ja has previst alguna cosa?*

—*Això, ho he de prendre amb absoluta tranquil·litat, perquè, quan ixes d'un món que coneixes, com és la Facultat de Dret, i vas a un altre lloc de treball del qual desconeixes el funcionament, no pots fer altra cosa*

que intuir-ne els problemes i les solucions, ja que coneixes les línies generals de la Generalitat en matèria cultural. Aleshores, com que desconec el funcionament del centre per dins, tindrè una primera etapa d'aterratge per conèixer quina és la situació dels projectes. Superada aquesta etapa, ja podrè iniciar el disseny de nous projectes.

—*¿Penses abandonar la teua ocupació habitual?*

—*De moment, he d'acabar el curs perquè tinc uns compromisos docents, a banda del càrrec del deganat. Per tant, hi haurà un temps en què hauré de fer compatibles les dues coses. Quant al deganat, hauré de dimitir per prendre possessió de la direcció general, i mentrestant, estic preparant-ne un balanç de la gestió i una transició perquè la institució patesca el mínim possible. Per això, he retardat la incorporació a la Conselleria.*

—*Has tingut ofertes de l'Ajuntament de València i de la Conselleria de Cultura —fa la cosa que ets la nòvia del PSOE—, ¿podries comentar-me per què n'has acceptada una i n'has declinada l'altra?*

«El càrrec de regidor és molt més polític».

—*Hi havia una qüestió prèvia, i és que el càrrec de regidor és molt més polític: has de ser-ne elegit, i això comporta una major responsabilitat política. El càrrec de directora general, en canvi, és més de gestió i pots fer, tranquil·lament, moltes coses. Si una persona s'ha de presentar en una llista a unes eleccions, ha de dur un projecte; mentre que en les condicions amb què jo, segurament, m'incorporaré a la Conselleria són més tranquil·litzadores i pots actuar amb més seguretat.*

—*¿Quina és la teua relació amb el PSOE? ¿Professional?*

—*Jo crec que hi ha determinats moments en què pot estar bé col·laborar amb el PSOE. De tota manera, jo continue sent una persona independent, políticament, i m'agradaria insistir que es tracta d'un càrrec de gestió, i si una de les maneres de fer cultura en aquest país és tenir un càrrec, val la pena inten-*

tar-ho, ¿no?

—*I després de tants anys dedicats a la docència, ¿no ho trobaràs a faltar?*

—*Estic segura que sí, que enyoraré l'ensenyament i la Universitat, perquè en sóc una enamorada: és el món que a mi m'agrada i que he triat professionalment. Jo no tinc cap idea de fer carrera política, però aquesta és una experiència que pot ser interessant.*

—*¿Com és la convivència d'una dona demòcrata en una facultat que té un índex considerable d'individus d'extrema dreta?*

—*Jo crec que les regles democràtiques funcionen. En la Facultat de Dret sempre hi ha hagut gent prou de dretes, però hem aconseguit que aquesta gent participe en les juntes i guanyen o perden, segons siga la seua proposta.*

—*¿T'han arribat a insultar?*

—*No, mai. Em tracten amb absolut respecte; ara mateix, m'estan dient: «com pots ser així, te'n vas, per què ens deixes...» En aquest sentit, jo crec que hem fet una gran tasca de tranquil·litzar l'ambient en la Facultat, i no ho dic amb triomfalisme.*

—*¿Com vas arribar a interessar-te per l'art?*

—La veritat és que m'agradaria saber pintar bé, m'agradaria saber escriure bé, m'agradaria saber moltíssim de música... M'agradaria saber moltes coses relacionades amb l'art, però sempre he tingut també un profund sentit de la justícia i m'he rebel·lat davant la injustícia i l'opressió. I com que tot això té molta relació amb el món del dret, em vaig decantar més cap a la meua professió actual.

—*¿Has fet mai algun quadre?*

—No, no... bo, he fet alguna broma, però pintar algun quadre, no. El que jo he pintat, no ho considere un quadre.

—*Hi ha qui diu que un editor és un escriptor frustrat, ¿un galerista és un pintor frustrat?*

—Potser n'hi ha algun que sí, però crec que la sensibilitat d'un galerista i els seus objectius no són els del pintor o l'escultor: no tens la tensió de la creació.

—*¿Quina és la teua ocupació en la galeria?*

—Com la dels altres socis: visitar estudis, fires nacionals o internacionals, conèixer l'estat actual de l'art, penjar quadres en la galeria, atendre els clients, promoure pintors l'obra dels quals tu creus interessant, preparar alguna conferència o publicació... És un món molt complex i molt interessant.

—*No és un negoci per a fer-se ric...*

—Com nosaltres ho tenim plantejat, no directament. Sí que hi ha galeristes que es fan rics, però nosaltres ho fem d'una manera professional i sobretot ens interessa difondre els artistes que considerem importants, i encara que et lucre fent d'intermediari i promotor, no es tant per enriquir-te sinó perquè el projecte vaja endavant, siga més seriós i més fonamentat. No és un treball d'una obtenció immediata de lucre, sinó de tenir la suficient capacitat econòmica per poder dur obra important i internacional, fer-ne un fons i mostrar-ne.

—*¿És cert que a València encara es compra sorollisme?*

—El mercat de l'art és molt dur ací; jo sempre dic que vendre un quadre costa tant com aprovar una oposició, i no és un problema de preu, perquè la gent, quan es casa, no s'està de comprar-se un sofà, de no sé què, o d'una tauleta supletòria de tal... I no entra en els seus càlculs adquirir quadres; ara, això ja va canviant perquè

l'art s'està posant de moda, i això comporta una ona expansiva. De tota manera, el mercat de l'art és dèbil ací, però hi ha una sèrie de projectes públics, com és el cas de l'IVAM, que posaran València en els circuits de l'art internacionals i en dinamitzaran el mercat.

—*Tu també tens accions en una joieria, ¿el mòbil és el mateix que en la galeria?*

—No, és diferent. És allò que trobes una mancança en la teua ciutat i un dia, Salomé Cadenas i jo, la vam muntar. Allà tenim joies de disseny, fetes per la gent puntal en aquesta matèria: Joaquín Berau, Chus Burés, Lucía Dominguín i Montserrat Guardiola. Però tampoc no em faré rica: crec que no em faré rica mai.

—*Estàs fent un curset de paracaigudisme.*

—Sempre m'ha fet il·lusió poder volar; ja fa un parell d'anys tenia un projecte amb uns amics per volar amb una avioneta: comprar-ne una i tota la pel·lícula, ¿no? Després vaig pensar que el paracaigudisme era més bonic i més senzill, i estic entrenant-me.

—*¿Has botat ja?*

—No, encara no he tingut temps per a fer-ne els papers i no en tinc el permís.

—*¿I no t'impresiona el bac?*

—M'impresiona molt, però m'atrau la sensació de sentir-te en l'aire, perquè hi ha cinc segons, des del bot fins que s'obri el paracaigudes, en què no sents res i han de ser impressionants. Fa por, però una volta has fet més exercicis i has practicat més, és molt interessant.

—*¿I què t'atrau més, l'estat de semiinconsciència dels cinc segons o la velocitat a què cau el cos?*

—Crec que les dues coses, i totes les sensacions. La velocitat m'agrada en les motos, però més que la velocitat, la cosa més important és l'acceleració: si vas en una moto a dos-cents, allò més emocionant no és anar a dos-cents, sinó el moment que va de zero a dos-cents, l'acceleració.

—*¿Tu has arribat a dos-cents?*

—Jo crec que sí, però no conduint jo. No tinc jo cotxe ni moto per a tanta velocitat.

—*¿Té alguna cosa a veure el teu dinamisme amb la velocitat?*

—No sé, no sé... Jo no porte moto, però m'agrada moltíssim la sensació de llibertat que sents: t'oblides de tot i tens unes sensacions especials, i un risc.

—*¿No et fa por la mort?*

«Nosaltres sempre hem lluitat pel joc democràtic i per la transparència en la gestió universitària».

—La mort em dona mal rotllo... Alguna volta, anant en moto, he sentit el perill, però et sents tan bé que dius, si em mateix, no passa res. I tanmateix, una reflexió sobre la mort sí que m'impresiona molt, i de fet, no vull pensar-hi mai, ni si després ni si abans i tot això.

—No hauràs pensat mai en el suïcidi...

—No, no he tingut temps.

—¿Quina relació tens amb València?

—Jo amb València tinc una relació que és una relació, vull dir que no és un lloc asèptic on visc. Aquesta relació em causa molt de conflicte: m'encanta i m'ofega.

—¿Què t'encanta? ¿Què t'ofega?

—És una ciutat molt còmoda per viure i molt liberal: s'hi pot viure bé i hi ha un ambient molt permissiu. I m'ofega que siguem com som, incloent-m'hi jo. A voltes ens contemplem amb excés i no invertim energia per a superar-nos, i en conseqüència pequem de frívols: ens autocomplaem en excés.

—A pesar d'això, estem «la mar de bé», ¿no?

—Sense comentaris.

—¿Quines altres ciutats t'han atrapat?

—Roma i Nova York: l'una, per la cultura mil·lenària, i l'altra, perquè és el centre mundial de la cultura moderna.

—I si un dia desapareixes de València, ¿on t'haurem de buscar?

—No vull donar-ne pistes.

—¿A Castelló de Rugat?

—No, a Castelló, segurament, no. Jo sóc una persona molt urbana; ara, això no té res a veure amb els vincles familiars que tinc en el poble. Però un poble per a mi és sinònim de retirar.

—¿Et preocupa la inacció?

—No, el que passa és que vas així pel món. Admire molt la gent que es concentra i s'aïlla, però jo, quan he de concentrar-me per treballar, no necessite anar-me'n de la ciutat.

—¿Has llegit De impura natione?

—No, encara estic esperant que Damià Mollà me'l regale.

—¿Què dus ara entre mans?

—He preparat un simposi, junt amb Víctor Gómez Pin, catedràtic de Filosofia de la Universitat del País Basc, en el qual tractarem d'observar la llei des d'un punt de vista interdisciplinari, filosòfic, artístic i científic, tècnic.

—¿Què vol dir artístic?

—És l'imperatiu que té un artista a l'hora de fer una obra d'art, veure si això té alguna relació amb la norma, jurídica o no.

—Tornem al simposi.

—Vull destacar que està organitzat per la Facultat de Dret de València, per la secció de Filosofia de la Universitat del País Basc i el Col·legi Internacional de Filosofia de París.

—¿Et deixaràs la Facultat en les condicions que t'havies proposat?

—A mi m'ha tocat estar al front d'un equip en un moment important per a la Universitat, com era la Llei de Reforma Universitària i la construcció d'una nova estructura universitària. Nosaltres sempre hem lluitat pel joc democràtic i per la transparència en la gestió, i això, al cap de dos anys, ha tingut els seus resultats. N'hem millorat tota la infraestructura, la qualitat de la investigació, de l'ensenyament; s'ha pacificat, s'han aconseguit moltes coses, encara que el procés és lent i queden molts problemes per resoldre.

—¿I la massificació?

—Més enllà del que t'he dit, l'única cosa que podem fer per ara és denunciar la situació, perquè estem fent un esforç grandíssim per aguantar-ho. És una llàstima que hi haja una falta de sensibilitat davant la problemàtica de la Universitat, i per això hem de treballar moltíssim. Jo, tota la meua vida, estiga on estiga, treballaré per la Universitat, perquè em sent una persona molt universitària. □